

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित शाळांमध्ये शिक्षण देणे या योजनेतर्गत नामांकित शाळांच्या निवडीची सुधारित कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- नानिशा-२०१८/प्र.क्र.२१/का.१२
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दि. १८ मे, २०१८.

वाचा :-

- आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. शाआशा-२००८/प्र.क्र.८१/का.१२ दि.२८.०८.२००९.
- आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. नानिशा-२०१५/प्र.क्र.३८७/का.१२, दि.२७.०६.२०१६.

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमातून शिक्षण घेण्याच्या संधी उपलब्ध करून देण्याच्या हेतूने विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देण्याची योजना शासनाच्या संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये सन २०१०-११ पासून सुरु करण्यात आलेली आहे.

तदनंतर सदर योजनेत सुसूत्रतता आणण्यासाठी नामांकित निवासी शाळा योजनेतर्गत निवड करण्यासाठी शाळांमध्ये उपलब्ध सोयी सुविधा व दर्जानुसार गुणांकन करून शुल्क निर्धारित करण्याची कार्यपद्धती विभागाच्या संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयानुसार विहीत करण्यात आली आहे. सदर निकष विहीत करण्यात आले असले तरी अद्यापही योजनेतर्गत नामांकित शाळेची निवड करतांना प्रचलित निकषांमुळे गुणवत्तापूर्ण शाळांची निवड होत नसल्याचे शासनाच्या निर्दर्शनास आले आहे. त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मागील काही वर्षांतील घटना निर्दर्शनास आल्यामुळे नामांकित निवासी शाळांची निवड व गुणांकनामध्ये सुधारणा/बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

आता अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देणे या योजनेतर्गत यापूर्वी प्रचलित दि.२७.०६.२०१६ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून शाळा निवड, निवासी व्यवस्था तसेच विद्यार्थ्यांना आवश्यक साहित्याचा पुरवठा या अनुषंगाने नामांकित शाळा निवडीसाठी खालील निकष निर्गमित करण्यात येत आहेत.

(अ) अनिवार्य निकष :-

(१) शाळाविषयक निकष-

- शाळेमधील प्राचार्य/मुख्याध्यापक हे पूर्णवेळ असावेत.

२. नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेतील किमान ९०% शिक्षकांचे (भाषा व क्रीडा विषयाचे शिक्षक वगळता) शिक्षण हे इंग्रजी माध्यमातूनच झालेले असावे. तसेच सर्व शिक्षक अर्हताप्राप्त असावेत. (सदर बाबतीत संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक/प्राचार्य यांनी प्रतिज्ञापत्र देणे अनिवार्य आहे.)
३. नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेमधून इयत्ता दहावीच्या कमीत कमी तीन बँच उत्तीर्ण झालेल्या असाव्यात.
४. शाळेमध्ये प्रत्येक वर्ग तसेच अतिरिक्त तुकड्यांकरिता स्वतंत्र वर्गखोल्या असणे आवश्यक आहे.
५. प्रत्येक वर्गखोलीमध्ये विद्यार्थी पटसंख्येनुसार पुरेसे बेंचेस आवश्यक आहेत.
६. शाळेमध्ये भौतीकशास्त्र, जीवशास्त्र व रसायनशास्त्र प्रयोगशाळा असाव्यात. तसेच सदर प्रयोगशाळांसाठी अर्हताप्राप्त प्रयोगशाळा सहाय्यक असावे.
७. शाळेमध्ये ग्रथांलय, संगणक प्रयोगशाळा, Sports Room, Music Room, Art Room इत्यादी करिता स्वतंत्र वर्गखोल्या असाव्यात.
८. शाळेच्या ग्रंथालयात किमान १०० पुस्तके असावीत व विद्यार्थी संख्या ५०० हून अधिक असल्यास जास्त असेल तर प्रती विद्यार्थी किमान २ पुस्तके असावीत.
९. संगणक प्रयोगशाळेत किमान २० संगणक (इंटरनेट व इतर अत्याधुनिक सुविधेसह) व ५ प्रिंटर पूर्णवेळ उपलब्ध असणे आवश्यक आहे.
१०. संगणक प्रयोगशाळेत पूर्णवेळ प्रशिक्षित संगणक तज्ज्ञ/प्रशिक्षक उपस्थित असणे आवश्यक आहे.
११. शाळेत पूर्णवेळ क्रीडा प्रशिक्षक, संगीत शिक्षक व कला शिक्षक असणे आवश्यक आहे.
१२. शाळेची इमारत, पटांगण, वसतीगृह व क्रिडांगणाचे क्षेत्रफळ महानगरपालीका क्षेत्र/ जिल्हा स्तरीय शाळेसाठी २ एकर, नगरपंचायत/नगरपरिषद स्तरावरील शाळेसाठी ३ एकर व ग्रामीण क्षेत्रासाठी ४ एकर असावे.
१३. शाळेच्या शैक्षणिक संकुलाची इमारत व वसतिगृह इमारत या दोन वेगवेगळ्या इमारती असाव्यात.
१४. शाळेमध्ये सांस्कृतिक कार्यक्रमासाठी विद्यार्थी संख्येनुसार पुरेशा क्षमतेचे सांस्कृतिक सभागृह असावे.
१५. शाळेमध्ये कमीत कमी दोन डिजीटल क्लासरुम असाव्यात.
१६. शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने पिण्याच्या पाण्यासाठी जल शुद्धीकरण यंत्र (water purifier) विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात असावे.
१७. शाळेमध्ये कमीत कमी ५ क्रीडा प्रकार असणे आवश्यक असून, त्यापैकी कमीत कमी ४ मैदानी खेळ (Out Door Games) असावेत.
१८. शाळेमध्ये आजारी विद्यार्थ्यांसाठी एक sick room असावी.
१९. विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने शाळेमध्ये CCTV cameras असावेत.

२०. नामांकित योजनेअंतर्गत निवडलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी स्वतंत्र तुकडी न करता इतर विद्यार्थ्यांसोबत शिक्षण देण्यात येत असावे.

२१. शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या व पालकांच्या तक्रार निवारणासाठी तक्रार निवारण व्यवस्था असावी.

२२. शाळेमध्ये प्रत्येक मजल्यावर २० विद्यार्थ्यांमागे एक स्नानगृह व स्वच्छतागृह असावे.

(२) वसतिगृहविषयक निकष -

१. विद्यार्थी व विद्यार्थिनींसाठी शक्यतो निवासाची व्यवस्था स्वतंत्र इमारतीमध्ये असावी. एकाच इमारतीमध्ये निवास व्यवस्था असल्यास विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र पक्क्या स्वरूपाचे विभाजक (partition) असावे व जाण्या-येण्यासाठी स्वतंत्र प्रवेशद्वार असावे.
२. वसतिगृहातील मेसमधील किचन अन्न व औषध प्रशासन (FDA) व अग्निशामक विभागाकडून प्रमाणित केलेले असावे.
३. वसतिगृहातील मेसमधील भोजन कक्षामध्ये dinning table व खुर्च्या असाव्यात.
४. वसतिगृहामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी TV व वाचन साहित्याने युक्त असा common hall असावा.
५. वसतिगृहातील मेसमध्ये विद्यार्थ्यांना हात धुण्यासाठी प्रती १५ विद्यार्थ्यांमागे एक wash basin उपलब्ध असावे.
६. वसतिगृहामध्ये विद्यार्थिनींच्या आरोग्याच्या दृष्टीने मोफत सॅनिटरी पॅड पुरवठा करण्यात यावा व सॅनिटरी पॅडची विल्हेवाट लावण्याकरिता Incinerator असावे.
७. वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांच्या शयन कक्षात प्रती विद्यार्थी किमान २४ चौ.फुट इतके चटई क्षेत्र उपलब्ध असावे.
८. प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी झोपण्यासाठी कॉट असावी.
९. वसतिगृहामध्ये प्रत्येक मजल्यावर प्रती २० विद्यार्थ्यांमागे एक स्नानगृह व स्वच्छतागृह असावे.
१०. वसतिगृहामध्ये आजारी विद्यार्थ्यांसाठी एक sick room असावी. तसेच २४ तास नर्स उपलब्ध असावी. त्याचप्रमाणे सदर ठिकाणी प्रथमोपचाराच्या सर्व सोयी उपलब्ध असाव्यात.
११. विद्यार्थ्यांना पालकासोबत संपर्क करण्यासाठी मुलांच्या तसेच मुलींच्या वसतीगृहात कमीत कमी ३ Landline/Mobile असावेत.
१२. विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने वसतीगृहामध्ये CCTV cameras असावेत.
१३. वसतीगृहामध्ये मुलींसाठी १ व मुलांसाठी १ असे एकूण दोन चौकीदार असणे आवश्यक आहे.
१४. वसतीगृहामध्ये विद्यार्थ्यांना आंघोळीसाठी गरम पाणी असणे आवश्यक आहे.
१५. वसतीगृहात चोवीस तास पाणीपुरवठ्याची व्यवस्था असावी.

(३) विद्यार्थी विषयक बाबी :-

नामांकित शाळेत त्या शाळेकडे पाठविण्यात आलेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांना खालील नामांकित ब्रॅन्डच्या बाबी पुरविणे बंधनकारक आहे.

अ.क्र	वस्तुचे नाव	खरेदी करावयाचे नग
	अ) स्वच्छता प्रसाधणे :-	
१	आंधोळीचा साबण (किमान १०० ग्रॅम)	१ (प्रती माह प्रमाणे)
२	कपडे धुण्याचा साबण (किमान १०० ग्रॅम)	४ (प्रती माह प्रमाणे)
३	खोबरेल तेल (किमान १०० मिली)	१ (प्रती माह प्रमाणे)
४	टुथपेस्ट (किमान ५० ग्रॅम)	१ (प्रती माह प्रमाणे)
५	टूथब्रश	४ (वार्षिक)
६	कंगवा	२ (वार्षिक)
७	नेल कटर	२ (वार्षिक)
८	मुलींसाठी रीबन (जोड)	४ (वार्षिक)
९	सॅनिटरी नॅपकीन (१० पॅड प्रति पॅक)	प्रति महा १ पॅक
	ब) वैयक्तिक साहित्य :- (वार्षिक)	
१	शालेय गणवेश	२ संच
२	पी.टी. ड्रेस	१ संच
३	नाईट ड्रेस	२ संच
४	अंडर गारमेंट	२ संच
५	वुलन स्वेटर	१ संच
६	टॉवेल	२ संच
७	चप्पल	२ जोड
८	स्कूल शूज	२ जोड
९	स्पोर्ट शूज	१ जोड
१०	सॉक्स	२ जोड
	क) शालेय साहित्य व लेखन सामुग्री :-	
१	स्कुल बँग	१ नग
२	शालेय पुस्तके	
३	वह्या	
४	कंपास	
५	स्केच पेन	
६	एचबी पेन्सिल	
७	खोड रबर	
८	शार्पनर	

आवश्यकतेनुसार

९	प्लास्टिक फूट पट्टी	आवश्यकतेनुसार
१०	लिहण्याचा पॅड	
११	बॉलपेन	
१२	बॉलपेन रिफिल	

३. साहित्याचे वाटप करताना प्रकल्प कार्यालयाचा प्रतिनिधी असणे बंधनकारक राहील. प्रकल्प अधिकाऱ्याने वाटप केलेले साहित्य प्रमाणीत करून त्याबाबतचा शेरा भेट नोंदवहीत घ्यावा.

४. नामांकित शाळेत काही साहित्य किंवा पूर्ण साहित्य वाटप न केल्यास पूर्ण वर्षाच्या देय रक्कमेच्या १० % रक्कम दंड म्हणून आकारण्यात येईल.

(५) आहार विषयक निकष-

विद्यार्थ्यांना नियमीतपणे दोन वेळा अल्पोपहार व दोन वेळा पुरेसे जेवण देण्यात यावे. अल्पोपहारामध्ये प्रत्येक दिवशी दुध व फळे यांचा समावेश असावा.

५. प्रकल्प कार्यालयाने एका शैक्षणिक वर्षात किमान दोन वेळेस नामांकित शाळेस भेट देऊन विद्यार्थ्यांची उपस्थिती तपासणे बंधनकारक आहे व त्याबाबतचे प्रमाणपत्र प्रकल्प अधिकारी यांनी द्यावे. कोणत्याही परिस्थितीत उपस्थित विद्यार्थ्यांपेक्षा जास्त रक्कम संबंधित नामांकित शाळेला जाणार नाही, याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी घ्यावी.

६. प्रकल्प अधिकारी/अपर आयुक्त यांनी शाळेस भेट दिल्यानंतर या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्टाप्रमाणे सोयी सुविधा आहेत किंवा कसे याबाबत खातरजमा करून त्यानुषंगाने शाळा निवडीबाबतचे अभिप्राय नोंदवावेत.

७. सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी माध्यमाच्या नामांकित निवासी शाळांमध्ये शिक्षण देणे या योजनेतर्गत प्रस्ताव सादर केलेल्या शाळांची सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ मधील प्रपत्र-अ (१) व प्रपत्र-अ (२) आणि परिशिष्ट-ब मधील तपासणी प्रपत्रानुसार तपासणी करण्यात येऊन तेथील सोयी सुविधा व दर्जानुसार परिशिष्ट-क मधील निकषांच्या आधारे गुणांकन करून प्राप्त गुणानुसार शाळांना खालीलप्रमाणे शुल्क निर्धारीत करण्यात यावे.

अ.क्र.	एकूण गुण	प्रती विद्यार्थी मंजूर शुल्क (वार्षिक)
१.	८० किंवा त्यापेक्षा अधिक	रु.७०,०००/- किंवा प्रत्यक्ष फी यापैकी जे कमी असेल ते.
२.	७० ते ७९	रु.६०,०००/- किंवा प्रत्यक्ष फी यापैकी जे कमी असेल ते.
३.	६० ते ६९	रु.५०,०००/- किंवा प्रत्यक्ष फी यापैकी जे कमी असेल ते.
४.	६० पेक्षा कमी	६० पेक्षा कमी गुण प्राप्त झालेल्या शाळांचे प्रस्ताव अप्राप्त ठरतील.

परिशिष्ट - अ

प्रपत्र- अ (१) - शाळा विषयक अनिवार्य निकष.

प्रपत्र- अ (२) - वसतीगृह विषयक अनिवार्य निकष.

परिशिष्ट - ब :- नामांकित निवासी इंग्रजी शाळा शुल्क निर्धारणकरिता तपासणी पत्रक.

परिशिष्ट - क :- नामांकित निवासी इंग्रजी शाळा गुणांकन तक्ता.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८०५१८१५१८१०८८२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु.ना.शिंदे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.मंत्री, (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव
४. मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव.
५. अपर मुख्य सचिव, (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, (शालेय शिक्षण विभाग) यांचे स्वीय सहाय्यक.
७. महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरिक्षा), मुंबई /नागपूर
८. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
९. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/नागपूर/अमरावती/ठाणे.
१०. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
११. महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरिक्षा), मुंबई /नागपूर
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१३. निवड नस्ती का-१२.

परिशिष्ट- अ.

प्रपत्र- अ (१)

१) शाळा विषयक अनिवार्य निकष :-

अ.क्र	अनिवार्य बाब	नामांकित शाळेमध्ये उपलब्ध सुविधा	
		आहे	नाही
१	शाळेमधील प्राचार्य /मुख्याध्यापक हे पूर्णवेळ आहेत का ?		
२	शाळेतील किमान ९० टक्के शिक्षकांचे शिक्षण हे इंग्रजी माध्यमातून झाले आहे काय ? शाळेमधील शिक्षकांची शैक्षणिक अर्हता नियमानुसार आहे काय ?		
३	नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेमधून इयत्ता दहावीच्या कमीत कमी तीन batch उत्तीर्ण झालेल्या आहेत का ?		
४	शाळेमध्ये प्रत्येक वर्ग तसेच अतिरिक्त तुकड्यांकरिता स्वतंत्र वर्गखोल्या आहेत का ?		
५	प्रत्येक वर्गखोलीमध्ये विद्यार्थी पटसंख्यानुसार बेंचेस आहेत का ?		
६	शाळेमध्ये भौतिकशास्त्र, जीवशास्त्र व रसायनशास्त्र प्रयोगशाळा आहेत का ? अहर्तार्प्राप्त प्रयोगशाळा सहाय्यक आहे का ?		
७	शाळेमध्ये ग्रंथालय, संगणक, sports room, music room, art room इ. साठी स्वतंत्र वर्गखोली आहे का ?		
८	शाळेच्या ग्रंथालयात किमान १०० पुस्तके आहेत काय ? विद्यार्थी संख्या ५०० हून अधिक असल्यास जास्त असेल तर प्रती विद्यार्थी किमान २ पुस्तके उपलब्ध आहेत काय ?		
९	संगणक कक्षात किमान २० संगणक (इंटरनेट व इतर अत्याधुनिक सुविधेसह) व ५ प्रिंटर उपलब्ध आहे का ?		
१०	सदर संगणक कक्षात पूर्णवेळ प्रशिक्षित संगणक तज्ज्ञ/प्रशिक्षक उपस्थित आहे का ?		
११	शाळेत पूर्णवेळ क्रीडा प्रशिक्षक, संगीत शिक्षक कला शिक्षक आहेत का ?		
१२	शाळेची इमारत, पटांगण, वसतीगृह व क्रिडांगणाचे क्षेत्रफळ महानगरपालीका क्षेत्र/ जिल्हा स्तरीय शाळेसाठी २ एकर, नगरपंचायत/नगरपरिषद स्तरावरील शाळेसाठी ३ एकर व ग्रामीण क्षेत्रासाठी ४ एकर आहे का ?		

१३	शाळेचे शैक्षणिक संकुलाची इमारत व वसतिगृह इमारत या दोन वेगवेगळ्या इमारती आहेत का ?		
१४	शाळेमध्ये सांस्कृतिक कार्यक्रमासाठी विद्यार्थी संख्येनुसार पुरेशा क्षमतेचे सांस्कृतिक सभागृह आहे का ?		
१५	शाळेमध्ये कमीत कमी दोन डिजीटल क्लासरुम आहेत का ?		
१६	शाळेमध्ये विद्यार्थ्याच्या आरोग्याच्या दृष्टीने पिण्याच्या पाण्यासाठी जल शुद्धीकरण यंत्र (water purifier) विद्यार्थी संख्येनुसार पुरेशा प्रमाणात आहे का ?		
१७	शाळेमध्ये कमीत कमी ५ क्रीडा प्रकार शिकविले जातात का ? त्यापैकी कमीत कमी ४ मैदानी खेळ आहेत का ?		
१८	शाळेमध्ये आजारी विद्यार्थ्यासाठी एक sick room आहे का ?		
१९	शाळेमध्ये CCTV बसविण्यात आलेला आहे का ?		
२०	नामांकित योजनेंतर्गत निवडलेल्या विद्यार्थ्यासाठी स्वतंत्र तुकडी न करता इतर विद्यार्थ्यांसोबत शिक्षण देण्यात येत आहे का ?		
२१	शाळेमध्ये विद्यार्थ्याच्या व पालकांच्या तक्रार निवारणासाठी तक्रार निवारण व्यवस्था आहे का ?		
२२	शाळेमध्ये प्रत्येक मजल्यावर २० विद्यार्थ्यांमागे एक स्नानगृह व स्वच्छतागृह आहे काय ?		

प्रपत्र - अ (२)

१. वसतीगृहविषयक अनिवार्य निकष :-

अ.क्र	अनिवार्य बाब	नामांकित शाळेमध्ये उपलब्ध सुविधा	
		आहे	नाही
१	विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी शक्यतो निवासाची व्यवस्था स्वतंत्र इमारतीमध्ये आहे का ? एकाच इमारतीमध्ये निवास व्यवस्था असल्यास विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र पक्क्या स्वरूपाचे विभाजक (partition) आहे का ? तसेच जाण्यायेण्यासाठी स्वतंत्र प्रवेशद्वार आहे का ?		
२	वसतिगृहातील मेसमधील किचन अन्न व औषध प्रशासन (FDA) व अग्निशामक विभागाकडून मान्यता प्रमाणित आहे का ?		
३	वसतिगृहातील मेसमधील भोजन कक्षामध्ये dinning table व खुर्चा आहेत का ?		
४	वसतिगृहामध्ये विद्यार्थ्यासाठी TV व वाचन साहित्याने युक्त असा common hall आहेत का ?		
५	वसतिगृहातील मेसमध्ये विद्यार्थ्याना हात धुण्यासाठी प्रती १५ विद्यार्थ्यांमागे एक wash basin उपलब्ध आहे काय ?		
६	वसतिगृहामध्ये विद्यार्थिनीच्या आरोग्याच्या दृष्टीने सॅनिटरी पॅडची विल्हेवाट लावण्याकरिता Incinerator आहे काय ?		
७	वसतिगृहातील विद्यार्थ्याच्या शयन कक्षात प्रती विद्यार्थी किमान २४ चौ. फुट इतके चटई क्षेत्र उपलब्ध आहे का ?		
८	वसतीगृहामध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्यासाठी झोपण्यासाठी कॉट आहे का ?		
९	वसतिगृहामध्ये प्रत्येक मजल्यावर प्रती २० विद्यार्थ्यांमागे एक स्नानगृह व स्वच्छतागृह आहे का ?		
१०	वसतिगृहामध्ये आजारी विद्यार्थ्यासाठी एक sick room आहे का ? तसेच २४ तास/अर्धवेळ प्रशिक्षित डॉक्टर किंवा नर्स उपलब्ध आहेत का ?		
११	मुलींच्या तसेच मुलांच्या वसतीगृहामध्ये विद्यार्थ्याना पालकांसोबत संपर्क करण्यासाठी कमीत कमी ३ Landline/Mobile आहेत का ?		
१२	शाळेमध्ये CCTV कॅमेरा बसविण्यात आलेला आहे का ?		
१३	शाळेमध्ये कमीत कमी दोन चौकीदार आहेत का ?		
१४	शाळेमध्ये विद्यार्थ्यांच्या आंघोळीसाठी गरम पाण्याची व्यवस्था आहे का ?		
१५	वसतीगृहात चोवीस तास पाणीपुरवठ्याची व्यवस्था आहे ?		

प्रपत्र अ (१) व (२) मधील बाबी या अनिवार्य आहेत. सबूत या सर्व बाबींची पुर्तता होणे आवश्यक आहे. जर एखादया बाबीची पूर्तता न झाल्यास संबंधीत शाळा अपात्र ठरेल. अपात्र झालेल्या शाळेचे प्रपत्र (ब) व (क) भरण्याची आवश्यकता नाही.

प्रपत्र-ब

नामांकित निवासी इंग्रजी शाळा शुल्क निर्धारणकरिता तपासणी पत्रक

नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेचे नांव व पूर्ण पत्ता :-

संस्थेमार्फत सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांकरिता आकारण्यात येणारी फी-निवासी/अनिवासी :-

अ) नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या इ.१० वी च्या आतापर्यंत पूर्ण झालेल्या बॅचेस :-

ब) नामांकित शाळेस कोणत्या बोर्डाची मान्यता आहे ? एसएससी/सीबीएसई/आयसीएसई/अन्य :-

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये तुकडी निहाय विद्यार्थी संख्येबाबत (जनरल रजिस्टर नुसार) :-

Co-education असल्याबाबत खात्री करणे.

अ. क्र.	इयत्ता	मंजूर तुकडी	मंजूर क्षमता	एकूण प्रवेशित विद्यार्थी		एकूण प्रवेशित पैकी		एकूण निवासी पैकी	
				आदिवासी विभाग	बिगर आदिवासी	निवासी	अनिवासी	आदिवासी विभाग	बिगर आदिवासी
१	१ ली	अ							
		ब							
२	२ री	अ							
		ब							
३	३ री	अ							
		ब							
४	४ थी	अ							
		ब							
५	५ वी	अ							
		ब							
६	६ वी	अ							
		ब							
७	७ वी	अ							
		ब							
८	८ वी	अ							
		ब							
९	९ वी	अ							
		ब							
१०	१० वी	अ							
		ब							

५. नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेतील शिक्षकांच्या शैक्षणिक अर्हतेबाबत:-

अ.क्र.	शिक्षकाचे नांव	शैक्षणिक पात्रता	शिकवीत असलेले विषय व वर्ग	इ. १० वी पर्यंत शिक्षणाचे अभ्यासक्रम		इ. १२ वी पर्यंतचे शिक्षणाचे अभ्यासक्रम	
				CBSE/ ICSE Board	State Board	CBSE / ICSE Board	State Board
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
१०							
११							

गोषवारा :-

अ. क्र.	शिक्षक प्रवर्ग	एकुण शिक्षक	इ. १० वी पर्यंत शिक्षणाचे अभ्यासक्रम		इ. १२ वी पर्यंतचे शिक्षणाचे अभ्यासक्रम	
			CBSE/ ICSE Board	State Board	CBSE/ ICSE Board	State Board
१.	मुख्याध्यापक					
२.	माध्यमिक शिक्षक					
३.	प्राथमिक शिक्षक					
४.	इतर					

६. इयत्ता १० वी निकालाबाबत :-

अ.क्र.	मागील ३ वर्ष	शेकडा निकाल
१	उदा.मार्च २०१५	
२	मार्च-२०१६	
३	मार्च-२०१७	
	सरासरी	

७. इयत्ता १२ वी निकालाबाबत:-

अ.क्र.	मागील ३ वर्ष	शेकडा निकाल
१	उदा.मार्च २०१५	
२	मार्च-२०१६	
३	मार्च-२०१७	
	सरासरी	

८. मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती/एनटीएस/एमटीएस परिक्षेत राज्य स्तरावर प्राविण्य मिळविलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या:-

अ.क्र.	परिक्षेचे नांव	इयत्ता	परिक्षेस बसलेले विद्यार्थी संख्या	प्राविण्य मिळविलेली विद्यार्थी संख्या
१	५ वी शिष्यवृत्ती			
२	८ वी शिष्यवृत्ती			
३	एनटीएस			
४	एमटीएस			
		एकूण		

९. शाळेमध्ये खालील उपक्रमांना शासनाची अधिकृत मान्यता आहे काय?

अ.क्र.	उपक्रमाचे नांव	अधिकृत मान्यता आहे / नाही
१	एनसीसी	
२	स्काऊट	
३	गाईड	
४	एनएसएस	

१०. संस्थेच्या मालकीच्या शाळेकरिता उपलब्ध जागेबाबत:-

सदर माहिती ही फक्त शैक्षणिक प्रयोजनासाठी (शालेय इमारत + पटांगण + वसतिगृह इमारत + क्रिडांगण) वापरात असलेल्या जागेबाबत असावी.

- अ) जागा - स्वमालकीची भाड्याची
- ब) १) शैक्षणिक जागेचे क्षेत्र :- महानगरपालिका/जिल्हास्तर/नगर परिषद/ नगर पंचायत/ग्रामीण
- २) शैक्षणिक जागेचे क्षेत्रफल (एकरमध्ये) -
- क) शाळेला पक्की संरक्षक भिंत - आहे / नाही.

११. अ) क्रिडांगणावर /शाळेमध्ये उपलब्ध सुविधा -

अ.क्र.	Indoor Games	Outdoor Games
१)		
२)		
३)		
४)		
५)		

१२. शाळेमध्ये उपलब्ध असलेल्या वर्ग खोल्यांबाबत (RCC बांधकाम केलेल्या वर्गखोल्या):-

- * इयत्ता - शाळेमध्ये मंजूर इयत्ता उदा.१ ली ते १० वी, १ ली ते ५ वी
- * एकुण मंजूर तुकड्या - सर्व मंजूर तुकड्यांची एकत्रित संख्या -

अ.क्र.	इयत्ता	एकुण मंजूर तुकड्या	मंजूर तुकड्या भरण्याकरिता एकुण वर्ग खोल्यांची संख्या	प्रत्येक तुकडीस स्वतंत्र वर्गखोली आहे काय ?	सर्व वर्गात बेंचेस पुरेशी लाईट, फॅन इ. आहेत काय ?
१.					

१३. शाळेमध्ये उपलब्ध स्वतंत्र संगणक कक्षाबाबत -

- अ) परिपूर्ण स्वतंत्र संगणक कक्ष - आहे /नाही
उदा.इंटरनेट, प्रिंटर, स्कॅनर इ.
- ब) असल्यास चालू संगणकाची संख्या -
- क) किती संगणकास इंटरनेट सुविधा सुरु आहे.

१. शाळेमध्ये उपलब्ध असलेल्या प्रयोगशाळेबाबत (भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व जीवशास्त्रकरिता स्वतंत्र प्रयोगशाळा आवश्यक)

- अ) विषयनिहाय स्वतंत्र प्रयोगशाळा - आहे नाही

ब) असल्यास प्रत्येक विषयाच्या प्रयोगशाळेचे क्षेत्रफळ - (किमान १५० चौ.फूट) -

१)	भौतिकशास्त्र	चौ.फूट
२)	जीवशास्त्र	चौ.फूट
३)	रसायनशास्त्र	चौ.फूट

१५. शाळेमध्ये असलेल्या स्वतंत्र ग्रंथालयाबाबत
अ)) ग्रंथालयात असलेल्या पुस्तकांची संख्या -

ब) ग्रंथालयाचे क्षेत्रफल -

(किमान २०० चौ.फूट व फर्निचरसह) चौ.फूट

१६. शाळेमध्ये विद्यार्थी संख्येच्या प्रमाणात पात्रताधारक क्रिडा शिक्षकांची संख्या -

१७. शाळेमार्फत मासिक/त्रैमासिक /सहामाही/वार्षिक मासिक (मॅगझिन) प्रसिद्ध होते काय?

होय नाही

असल्यास, प्रसिद्धीची वारंवारता नमूद करावी.

१८. अ) शाळेमध्ये सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते काय,

होय नाही

(असल्यास, सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे स्वरूप व त्याबाबत संक्षिप्त माहिती.)

ब) मागील ३ शैक्षणिक वर्षात शैक्षणिक सहलीचे आयोजन केले होते काय?

होय नाही

क) वर्षनिहाय शैक्षणिक सहलीचे ठिकाण, प्रयोजन याबाबत माहिती नमूद करावी.

१९. शाळेमधील निवास व्यवस्थेबाबत:-

अ) एकूण निवासी इमारतींचे चटई क्षेत्रफल व निवासी विद्यार्थी संख्या.

	वसतिगृहाचे चटई क्षेत्रफल (Carpet area)	सध्या निवासी विद्यार्थी संख्या	सध्या वापरात असलेले चटई क्षेत्रफल	शिल्लक चटई क्षेत्रफल	शिल्लक चटई क्षेत्रफल नुसार देय विद्यार्थी संख्या
मुले					
मुली					
एकूण					

२०. शाळेतील विद्यार्थ्यांकरिता पूर्णवेळ (निवासी) वैद्यकीय सेवा उपलब्ध आहे काय?

अ) डॉक्टर (किमान MBBS / BAMS) होय नाही

ब) रुग्णवाहिका होय नाही

२१. कपडे धुलाई करण्यासाठी वॉशिंग मशिनचा प्रकार.

अ) जम्बो वॉशिंग मशिन होय नाही

ब) घरगुती वापराची वॉशिंग मशिन होय नाही

२२. इयत्ता १ ली ते ४ थी च्या विद्यार्थ्याचे देखभाल करण्यासाठी नेमण्यात आलेल्या काळजीवाहु ख्री (आया) ची संख्येचे प्रमाण.

विद्यार्थी संख्या : काळजीवाहु ख्री (आया) संख्या

--	--

२३. Incinerator ची संख्या.

२४. वसतिगृहातील चौकीदारांची संख्या.

२५. इ. ५ वी तील व त्यापेक्षा वरच्या विद्यार्थ्यांकडून शाळेबाबतची प्रतिक्रिया (Feedback) घेण्यांत यावी.

(याबाबत आयुक्तांना आवश्यकता वाटल्यास त्यांनी नमुना तयार करून त्यामध्ये माहिती घ्यावी.)

*****

प्रपत्र - क

नामांकित निवासी इंग्रजी शाळा गुणांकन तक्ता

(एकूण गुण - १००)

१. नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेचे नाव व पूर्ण पत्ता -

२. संस्थेचे पूर्ण नाव व पत्ता :-

३. शाळा चालविण्याचा अनुभव

	२० वर्षे किंवा त्यापेक्षा अधिक	१५ ते १९ वर्ष	१३ ते १५	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	२	१	

४. महिला शिक्षकांची संख्या

	५० टक्के पेक्षा अधिक	३१ ते ५० टक्के	३० टक्के पेक्षा कमी	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	१	०	

५. इयत्ता १०वी च्या आतापर्यंत पूर्ण झालेल्या बँचेस

	१० किंवा त्यापेक्षा अधिक	७ ते ९	५ ते ६	३ ते ४	मिळालेले गुण
गुणांकन	५	४	३	२	

६. Main-Streaming साठी विद्यार्थी संख्या

	एकूण प्रवेशित विद्यार्थ्यपैकी ५०% पेक्षा जास्त बिगर आदिवासी विद्यार्थी असल्यास	एकूण प्रवेशित विद्यार्थ्यपैकी ५०% पेक्षा कमी बिगर आदिवासी विद्यार्थी असल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	१०	०	

	एकूण निवासी विद्यार्थ्यपैकी ५०% पेक्षा जास्त बिगर आदिवासी विद्यार्थी असल्यास	एकूण निवासी विद्यार्थ्यपैकी ५०% पेक्षा कमी बिगर आदिवासी विद्यार्थी असल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	१०	०	

७. १० वी चा मागील ३ वर्षाचा सरासरी निकाल

	९१ % पेक्षा अधिक	८१ ते ९० %	७१ ते ८० %	७० % पेक्षा कमी	मिळालेले गुण
गुणांकन	९	६	२	०	

८. १२ वी चा मागील ३ वर्षाचा सरासरी निकाल

	९१ % पेक्षा अधिक	८१ ते ९० %	७१ ते ८० %	७० % पेक्षा कमी	मिळालेले गुण
गुणांकन	७	५	२	०	

९. मागील शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्ती/ एनटीएस / एमटीएस परीक्षेत राज्यस्तरावर प्राविष्य मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.

	१० किंवा १० पेक्षा अधिक	५ ते ९	१ ते ४	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	१	१/२	

१०. शाळेसाठी उपलब्ध जमिनीचे क्षेत्रफळ (इमारत+क्रीडांगण+वसतिगृह इ.)

अ. ग्रामीण क्षेत्र

	९.१ पेक्षा अधिक	७.१ ते ९एकर	५.१ ते ७ एकर	४ ते ५ एकर	मिळालेले गुण
गुणांकन	५	४	३	२	

आ. नगर परिषद/ नगर पंचायत क्षेत्र

	७.१ एकर पेक्षा अधिक	५.१ ते ७ एकर	४.१ ते ५ एकर	३ ते ४ एकर	मिळालेले गुण
गुणांकन	५	४	३	२	

इ. महानगरपालिका क्षेत्र

	५.१ एकर पेक्षा अधिक	४.१ ते ५ एकर	३.१ ते ४ एकर	२ ते ३ एकर	मिळालेले गुण
गुणांकन	५	४	३	२	

११. शाळेभोवती सरंक्षक भिंत

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

१२. क्रीडांगणावर उपलब्ध सुविधा

	७ पेक्षा जास्त मैदानी खेळ प्रकार	५ ते ६ मैदानी खेळ प्रकार	४ मैदानी खेळ प्रकार	मिळालेले गुण
गुणांकन	५	३	१	

१३. शाळेत उपलब्ध संगणकांची संख्या (इंटरनेट, प्रिंटर इत्यादी सह)

	५० पेक्षा जास्त	३५ ते ४९	२० ते ३४	मिळालेले गुण
गुणांकन	४	३	२	

१४. ग्रंथालयातील पुस्तकांची संख्या

	प्रति विद्यार्थी ५ पेक्षा जास्त	प्रति विद्यार्थी ३-४	प्रति विद्यार्थी १-२	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	२	१	

१५. शाळेतील एकूण डिजिटल वर्ग

	२	१	२	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	२	०	

१६. भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व जीवशास्त्र स्वतंत्र प्रयोगशाळा व प्रयोगशाळा सहाय्यक.

	आहेत	नाहीत	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	०	

१७. पूर्ण वेळ वैद्यकीय अधिकारी व सिक रुम.

	पूर्ण वेळ	अर्धवेळ परंतु दररोज भेट	नाही	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	१	०	

१८. विद्यार्थी : शिक्षक प्रमाण

	३० : १	३० : १ पेक्षा जास्त	मिळालेले गुण
गुणांकन	४	२	

१९. प्रशिक्षित क्रीडा शिक्षकांची संख्या

	२ किंवा त्यापेक्षा जास्त	किमान १ शिक्षक	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	१	

२०. चित्रकला, संगीत, कला यासाठी स्वतंत्र शिक्षक

	आहे	नाही	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

२१. सर्व निवासी विद्यार्थ्यांचे कपडे वॉशिंग मशीन द्वारे धुण्यात येतात

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

२२. लहान मुलांची (वर्ग १ ते ४) देखभाल करण्यासाठी काळजीवाहक खियांची संख्या

	१५ मुलांमागे १	१६ ते ३० मुलांमागे १	३० पेक्षा जास्त मुलांमागे १	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	२	०	

२३. Incinerator ची उपलब्धता

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	१	०	

२४. वसतीगृहात २० विद्यार्थ्यांमागे १ या प्रमाणात प्रत्येक मजल्यावर शौचालय तसेच स्नानगृहाची उपलब्धता

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

२५. निवासी शिक्षक : विद्यार्थी प्रमाण

	१ : १००	१ : २०० व अधिक	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	१	

२६. शाळेची स्वतंत्र वेबसाईट

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

२७. शाळेच्या इमारतीमध्ये २० विद्यार्थ्यांमागे एक याप्रमाणात प्रत्येक मजल्यावर शौचालय व स्नानगृह उपलब्धता.

	असल्यास	नसल्यास	मिळालेले गुण
गुणांकन	२	०	

२८. शाळेची शैक्षणिक गुणवत्ता

	अत्युष्कृष्ट	उत्कृष्ट	समाधानकारक	मिळालेले गुण
गुणांकन	३	२	१	

*****